

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Poboljšanje mobilnosti radne snage radi potpore gospodarskom oporavku”**(samoinicijativno mišljenje)**

(2023/C 75/08)

Izvjestitelj: **Philip VON BROCKDORFF**

Odluka Plenarne skupštine	20.1.2022.
Pravna osnova	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika (samoinicijativno mišljenje)
Nadležna stručna skupina	Stručna skupina za zapošljavanje, socijalna pitanja i građanstvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini	29.9.2022.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju	26.10.2022.
Plenarno zasjedanje br.	573
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani)	101/0/0

1. Zaključci i preporuke

- 1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) se u brojnim mišljenjima osvrnuo na važnost mobilnosti radne snage i napomenuo da se ona unutar EU-a tijekom godina povećava, ali samo umjerenim tempom.
- 1.2. EGSO smatra da treba temeljitije analizirati zašto se, osim zbog ograničenja uzrokovanih pandemijom, broj radno sposobnih osoba koje se kreću po EU-u povećava u manjem postotku nego prethodnih godina. Također poziva na izradu studije za utvrđivanje gospodarskog troška trenutnog stanja tržišta rada.
- 1.3. EGSO preporučuje da se na nacionalnoj razini poduzmu djelotvornije mjere, s naglaskom na aktivnim politikama tržišta rada poput povlastica uz zaposlenje za radnike iz EU-a i trećih zemalja.
- 1.4. EGSO poziva Europsku komisiju da u europski semestar, u okviru preporuka po državama članicama, uključi pokazatelje za praćenje nacionalnih politika koje na određeni način ograničavaju mobilnost radnika širom EU-a.
- 1.5. EGSO poziva Komisiju i da analizira negativni razvoj događaja povezan s mobilnošću radne snage, a posebno s odljevom mozgova iz određenih sektora i regija. Istodobno, paralelno s mjerama za promicanje uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije, treba poduzimati mjere za suzbijanje odljeva mozgova.
- 1.6. EGSO također preporučuje da države članice, kako bi izbjegle zlouporabu, poboljšaju kvalitetu svojih relevantnih portala uključivanjem minimalnih radnih uvjeta propisanih nacionalnim zakonodavstvom. EGSO također poziva na ulaganje dodatnih napora u poboljšanje jezičnih vještina.
- 1.7. EGSO poziva države članice da olakšaju mobilnost osoba s invaliditetom.
- 1.8. EGSO također smatra da je rodna ravnopravnost važna za poboljšanje mobilnosti radne snage u EU-u, kako je navedeno u dokumentu SOC/731⁽¹⁾.
- 1.9. EGSO poziva Europsku komisiju da kontinuirano prati koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i osigura zajednička rješenja za novonastale situacije poput rada na daljinu iz inozemstva. Nadalje, poziva na ulaganje većih napora za uspostavu europskog broja socijalnog osiguranja kojim bi se mogle prevladati prepreke koje otežavaju pristup socijalnoj sigurnosti u prekograničnim situacijama.

⁽¹⁾ SL C 443, 22.11.2022., str. 63.

1.10. EGSO napominje da su dobri uvjeti rada i zapošljavanja, kao i aspekti koji utječu na kvalitetu života (npr. dostupnost dobrih škola i rekreacijskih objekata) neophodni da bi poduzeća zadržala konkurentsku prednost i privukla kvalificirane radnike.

1.11. EGSO također napominje da je pandemija bolesti COVID-19 jasno povećala mogućnosti rada na daljinu. Sve je više radnika zainteresirano za kratkoročni ili privremeni rad na daljinu iz inozemstva. Sa zadovoljstvom iščekuje skorašnje pregovore sa socijalnim partnerima o direktivi o tom pitanju.

1.12. EGSO poziva na uspostavu mreža informacijskih točaka u cijelom EU-u, koje bi, među ostalim, pružale internetske, ali i telefonske usluge i usluge uživo te tako radnicima i poslodavcima pomogle rješavati probleme u područjima poput bankarskih usluga i usluga osiguranja.

1.13. Naposljetku, EGSO naglašava da je tekuća statistička analiza tokova mobilnosti radne snage važna jer pomaže u rješavanju problema neusklađenosti vještina na tržištima rada EU-a i ocjenjivanju posljedica događaja poput rata u Ukrajini i kretanja radno sposobnog stanovništva unutar država članica EU-a i među njima.

2. Opće napomene

2.1. U vrijeme izrazite gospodarske nesigurnosti, kada se gospodarske prognoze revidiraju naniže, a kamatne stope u europodručju vjerojatno će rasti kako bi se uhvatilo u koštac s predstojećim visokim stopama inflacije, mobilnost radne snage u EU-u mogla bi imati ključnu ulogu u gospodarskom oporavku EU-a i njegovim izgledima za rast. Općenito se smatra da slobodno kretanje radnika i usluga pridonosi gospodarskom rastu i koheziji u Uniji, kao i stvaranju mogućnosti za zapošljavanje na jedinstvenom tržištu. Učinak je jasan: povećanjem mobilnosti u svrhu popunjavanja postojećih slobodnih radnih mjesta unapređuje se raspodjela resursa za rad i poboljšavaju gospodarski rezultati i blagostanje, osobito ako su ponuđeni uvjeti rada pravedni. Tržište rada u EU-u također se zasniva na načelu jednakog postupanja kako je utvrđeno u članku 45. UFEU-a i definirano u više akata sekundarnog zakonodavstva. Općenito gledajući, gospodarstvo EU-a može ostvariti koristi od povećane mobilnosti radne snage. Međutim, pojedinačne države članice mogle bi ostvariti i koristi i gubitke, ovisno o dugoročnim učincima smjera tokova mobilnosti. U kratkoročnoj bi perspektivi koristi od mobilnosti radne snage ostvarile zemlje pošiljateljice za koje je svojsvena strukturna nezaposlenost. No neto učinci za zemlje primateljice uvelike bi, među ostalim, ovisili o uvjetima rada koji se nude radnicima.

2.2. EGSO je u nekoliko svojih mišljenja spominjao važnost mobilnosti radne snage i napominjao da se mobilnost radne snage unutar EU-a tijekom godina povećavala, no umjerenim tempom i da, u postocima, i dalje zaostaje za onom u SAD-u. Prema studiji koju je provela Glavna uprava za regionalnu politiku Europske komisije, u SAD-u stanovništvo koje se preselilo u drugu državu čini oko 2,8 % ukupnog radno sposobnog stanovništva, dok u EU-u taj udio iznosi oko 1,2 % ⁽²⁾.

2.3. Prema Eurostatovoj statistici o stanovništvu za 2019., 13 milijuna radno sposobnih osoba u EU-u (u dobi od 20 do 64 godine) preselilo se iz jedne države članice u drugu. Međutim, broj mobilnih radno sposobnih radnika u EU-u povećao se u manjem postotku nego prethodnih godina, a pandemija nije pomogla u povećanju brojki.

2.4. U anketi EU-a o radnoj snazi iz 2019. dobiven je podatak o 11,9 milijuna mobilnih radno sposobnih radnika u EU-u (građani EU-a koji borave u državi članici koja nije njihova zemlja državljanstva), od kojih su 9,9 milijuna bili aktivni mobilni radnici (građani EU-a zaposleni u drugoj državi članici bez potrebe za ishođenjem radne dozvole). To je 4,2 % ukupne radne snage u tada 28 država članica. Jasno je da su se izlaskom Ujedinjene Kraljevine iz EU-a smanjile prilike za zapošljavanje građana EU-a te su sada glavna odredišta Njemačka, Francuska, Italija i Španjolska.

2.5. Rumunjska i Poljska najvažnije su zemlje podrijetla aktivnih mobilnih radnika, dok su glavni sektori gospodarske aktivnosti za mobilne radnike u EU-u proizvodnja te trgovina na veliko i malo. Ostali relativno važni sektori su građevinarstvo i promet, socijalna skrb, usluge u kućanstvu, turizam i poljoprivreda.

2.6. Prekograničnih radnika je u 28 država članica EU-a bilo 1,5 milijuna, a taj se broj smanjio kad je Ujedinjena Kraljevina izašla iz EU-a. Danas su glavne zemlje boravišta prekograničnih radnika Francuska, Njemačka i Poljska, dok su drugi značajni tokovi između Slovačke, Mađarske i Austrije. EGSO napominje da je mobilnost radne snage unutar EU-a

⁽²⁾ <https://epc2010.princeton.edu/papers/100976>

motivirana različitim razlozima, ovisno o osobnoj situaciji, među ostalim razlikama u plaćama između zemlje domaćina i zemlje boravišta prekograničnog radnika. Odluka o preseljenju u inozemstvo radi zapošljavanja može se temeljiti na kombinaciji nekoliko razloga, koji uključuju sezonsko zapošljavanje u sektorima kao što su poljoprivreda i turizam. U novije vrijeme sve slabija kupovna moć građana u cijelom EU-u mogla bi radnu snagu odvratiti od mobilnosti, osobito ako povećanje cijena bude utjecalo i na cijenu unajmljenog smještaja.

2.7. Proteklih se godina povećala mobilnost visokoobrazovanih mobilnih radnika, a toj kategoriji pripada više od trećine mobilnih radnika u EU-u. Nasuprot tome, udio niskokvalificiranih mobilnih radnika pao je za isti postotak koliko iznosi povećanje broja visokoobrazovanih mobilnih radnika. Valja napomenuti da je mobilnost visokokvalificiranih mobilnih radnika važan aspekt razvoja gospodarstva utemeljenog na znanju. Najvažnija odredišta u EU-u za visokokvalificirane mobilne radnike jesu Njemačka, Španjolska, Francuska, Belgija i Austrija. Visokokvalificirani mobilni radnici uglavnom rade kao stručnjaci u poslovnom sektoru, obrazovanju, znanosti i inženjerstvu, a čini se da je prekvalificiranost vrlo česta pojava. Procjenjuje se da 55 % visokokvalificiranih mobilnih radnika čine žene.

2.8. Prema demografskim projekcijama Eurostata, očekuje se povećanje prosječne dobi građana EU-a. Važno je napomenuti i da se očekuje pad udjela radno sposobnog stanovništva u cjelokupnoj populaciji, posebno osoba u dobi od 20 do 39 godina. Nasuprot tome, u starijim dobnim skupinama bit će znatnih razmjernih povećanja. Ta demografska kretanja uvelike će utjecati na potencijalni broj mobilnih radnika u EU-u u predstojećim godinama s obzirom na to da se ljudi najčešće sele na početku radnog vijeka, a vjerojatnost za preseljenje smanjuje se kako stare. To je potkrijepljeno dokazima: za osobe u dobi od 20 do 29 i 30 do 39 godina zabilježen je veći godišnji odljev u usporedbi sa starijim dobnim skupinama.

2.9. Budući da broj osoba u mlađim dobnim skupinama pada i u zemljama pošiljateljicama, očekuje se da će to dovesti do smanjenja broja mobilnih radnika u EU-u. No smanjenje tokova mobilnosti moglo bi biti manje od očekivanog jer će zbog starenja stanovništva EU-a doći do povećane potražnje za specijaliziranom zdravstvenom i socijalnom skrbi, što iziskuje povećano zapošljavanje mobilnih radnika.

2.10. Iz navedenog proizlazi da tokovi mobilnosti u EU-u i dalje predstavljaju izazov koji ograničava ponudu i dovodi do neusklađenosti u većini sektora, uključujući IT i industriju visoke tehnologije. Pandemija zasigurno nije pogodovala takvoj situaciji s obzirom na to da su na mobilnost unutar EU-a utjecala ograničenja kretanja i druge restriktivne mjere kao što su zatvaranja granica i zabrane putovanja. U tokovima od juga do sjevera prije pandemije prevladavala je mobilnost radne snage koja se kretala u smjeru od istoka prema zapadu, a očekuje se da će se to nastaviti s obzirom na priljev izbjeglica iz ratom pogođene Ukrajine. U svakom slučaju, što se prije mobilnost građana EU-a vrati na razine prije pandemije, to bolje. Broj aktivnih osoba koje se kreću na tržištu rada smanjio se za 4 % u razdoblju od 2019. do 2020. ⁽³⁾.

2.11. Uzajamno priznavanje diploma i kvalifikacija ključno je za popunjavanje slobodnih radnih mjesta za koje trajno nedostaje radne snage i za olakšavanje mobilnosti. Međutim, trebalo bi poboljšati sustav priznavanja kako bi mogao djelotvorno funkcionirati i kako bi se njime poduprla mobilnost radne snage. Problem se uglavnom pojavljuje pri uzajamnom priznavanju strukovnih kvalifikacija, a ne na akademskoj ili stručnoj razini. Pritom je važno napomenuti da se pristup uzajamnom priznavanju razlikuje kad je riječ o akademskim i strukovnim kvalifikacijama. Također valja imati na umu da u skladu s člankom 166. UFEU-a EU u cijelosti poštuje odgovornost država članica za sadržaj i ustroj strukovnog osposobljavanja, istodobno podupirući i dopunjujući njihovo djelovanje.

3. Posebne napomene

3.1. EGSO smatra da treba temeljitije analizirati zašto se, osim zbog ograničenja uzrokovanih pandemijom, broj radno sposobnih osoba koje se kreću po EU-u povećava u manjem postotku nego prethodnih godina. Usto poziva da se provede studija kako bi se utvrdili gospodarski troškovi trenutnog stanja na tržištu rada, koje se odlikuje rascjepkanošću među državama članicama („troškovi neujedinjenog tržišta rada u EU-u“).

3.2. EGSO preporučuje poduzimanje učinkovitijih nacionalnih mjera politike poput poticaja za mobilnost, među ostalim kružnu mobilnost (ulaganjem u zemlje podrijetla putem programa razmjene i uzajamnog učenja), s naglaskom na mjerama aktivnih nacionalnih politika tržišta rada (npr. povlastice uz zaposlenje za radnike iz EU-a i trećih zemalja). U tom pogledu smatra da bi se mobilnost dodatno potaknula kad bi se tražiteljima zaposlenja pružila financijska potpora,

⁽³⁾ Godišnje izvješće o mobilnosti radne snage unutar EU-a (2021.).

primjerice pokrivanjem troškova premještanja, kako bi mogli prihvatiti posao u drugoj državi članici ili drugoj regiji. Usto treba uložiti dodatne napore za pružanje boljih informacija o radnim mjestima u drugim državama EU-a i pomoći pri premještanju kako bi se osigurala logistička potpora potrebna pri preseljenju u drugu državu, npr. pronalazak smještaja, prijava za potrebe oporezivanja, pronalazak škole za djecu, eventualna pomoć u pronalasku zaposlenja za partnere itd. Preporučuje da se uz pomoć alata umjetne inteligencije uspostavi zajednička mreža na razini EU-a na kojoj bi se nalazile sve ponude za poslove u državama članicama EU-a radi boljeg usklađivanja profila i uvjeta za zaposlenje. Jednako tako, potrebno je pružiti veći broj ciljanih poticaja kako bi se nezaposlene radnike potaknulo na preseljenje u države članice u kojima prevladavaju niske stope nezaposlenosti. Nedostatak kvalificirane radne snage najhitniji je problem s kojim se suočavaju europska poduzeća, kako je navedeno u izvješću ESB-a o pristupu financiranju za poduzeća (SAFE) od 1. lipnja 2022.

3.3. EGSO izražava žaljenje zbog daljnje rascjepkanosti tržišta rada u EU-u. Mobilnost radne snage žrtva je dosadašnjeg nesustavnog pristupa. U buduću treba izbjeći nepovezivanje politika, osobito na nacionalnoj razini. Budući da je potrebno očuvati načelo jednakog postupanja prema lokalnim i mobilnim radnicima, EGSO poziva Europsku komisiju da u europski semestar, u okviru preporuka za pojedine zemlje, uključi pokazatelje za praćenje nacionalnih politika koje na određeni način ograničavaju mobilnost radnika u EU-u.

3.4. Povećanje mobilnosti radnika i stručnjaka u EU-u moguće je samo uz bolju provedbu postojećih odredbi, pristup informacijama i suradnju među državama članicama. Smatra da je uloga Europske komisije od presudne važnosti u svim navedenim pitanjima. Napominje da pojedine države članice možda nisu sklone usvajati dodatne reforme jedinstvenog tržišta jer strahuju da bi one mogle dovesti do kratkoročnih gubitaka radnih mjesta, posebno u državama koje već zaostaju i u niskoproduktivnim državama i sektorima. U teoriji bi slobodno kretanje radne snage pridonijelo rješavanju problema, ali bi s nacionalnog gledišta u međuvremenu moglo dovesti do gubitka resursa i potencijalnog odljeva mozgova i kvalificirane radne snage. Stoga će Europska komisija možda trebati analizirati negativna kretanja povezana s mobilnošću radne snage, i to osobito odljev mozgova iz određenih sektora i regija. Istodobno, paralelno s mjerama za promicanje uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije, treba poduzimati mjere za suzbijanje odljeva mozgova. Uviđa da bi to moglo obuhvaćati nekoliko varijabli, uključujući demografske izgleda i njihov učinak na veličinu i sastav radno sposobnog stanovništva u zemljama pošiljateljicama i primateljicama.

3.5. Budući da je potrebno stalno održavati obrazovne standarde i standarde vrednovanja, poziva države članice da smanje birokraciju i pridržavaju se temeljnog načela jednakog postupanja. U tom su smislu nužna daljnja poboljšanja mehanizama za uzajamno priznavanje i portala za profesionalnu mobilnost. Prima na znanje važna poboljšanja u pogledu portala za profesionalnu mobilnost EURES, internetske platforme Europass i sustava za klasifikaciju europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO) te poziva države članice da svoje relevantne portale poboljšaju uključivanjem minimalnih uvjeta rada koji se traže u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. To je osobito važno za izbjegavanje zlouporabe uvjeta rada mobilnih radnika u prekograničnim regijama i radnika iz trećih zemalja. Također poziva na poduzimanje dodatnih napora u cilju poboljšanja jezičnih vještina jer je nedostatak tih vještina golema prepreka slobodnom kretanju u EU-u.

3.6. EGSO poziva države članice da olakšaju mobilnost osoba s invaliditetom. U tom je kontekstu relevantno donošenje zajedničke europske definicije invaliditeta, u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, kao i uzajamno priznavanje invaliditeta u državama članicama.

3.7. EGSO smatra da je rodna ravnopravnost važan čimbenik za poboljšanje mobilnosti radne snage u EU-u, kako je navedeno u dokumentu SOC/731. To bi trebalo biti dio šire obveze poštovanja standarda demokracije i jednakosti za sve kao načina da se pomogne povećati mobilnost radne snage.

3.8. EGSO preporučuje da države članice domaćini osobama koje u njima rade osiguraju pristup osposobljavanju, primjerice programima učenja jezika, kada počnu stjecati radno iskustvo ili započnu program prekvalifikacije, a ako je potrebno i kasnije, kako bi se riješio problem nedostatka radne snage u određenim sektorima i poduprla digitalna tranzicija i mjere za postizanje klimatski neutralnog gospodarstva.

3.9. EGSO također napominje da bi se programom Erasmus+ mogla unaprijediti mobilnost radne snage diljem EU-a i upućuje na studiju provedenu 2011. ⁽⁴⁾ u kojoj se analizira kako studiranje u inozemstvu utječe na mobilnost na tržištu rada kasnije u životu, pri čemu se sudjelovanje u programu Erasmus koristilo kao neovisan izvor razlika u studiranju u inozemstvu. U studiji je utvrđeno da studiranje u inozemstvu znatno povećava vjerojatnost rada u inozemstvu nakon stjecanja akademske kvalifikacije. Vjerojatnost rada u inozemstvu nakon stjecanja diplome otprilike je za 15 postotnih bodova veća kod osoba s diplomom koje su studirale u inozemstvu.

3.10. EGSO pozdravlja poboljšanu koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u EU-u, no s izvjesnom zabrinutošću primjećuje da se mobilni radnici, a osobito oni prekogranični i pogranični, i dalje suočavaju s teškoćama u pristupu sustavima socijalne zaštite. Stoga poziva Europsku komisiju da kontinuirano prati koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i osigura zajednička rješenja za nove situacije, primjerice rad na daljinu iz inozemstva. Nemoguće je u dovoljnoj mjeri naglasiti važnost koordiniranog djelovanja na razini Unije. Države članice moraju osigurati socijalna prava mobilnih radnika u svakom trenutku, uključujući u kriznim situacijama. Priznaje da se mirovinski sustavi u EU-u razlikuju, ali poziva na ulaganje većih napora u bolju koordinaciju i provedbu mirovinskih prava mobilnih radnika, po mogućnosti ciljanim preporukama po državama članicama u okviru europskog semestra. Nadalje, poziva na ulaganje većih napora u uspostavu europskog broja socijalnog osiguranja kojim bi se mogle prevladati prepreke koje otežavaju pristup socijalnoj sigurnosti u prekograničnim situacijama.

3.10.1. Treba napomenuti da bi paneuropski osobni mirovinski proizvod (PEPP) ⁽⁵⁾ trebao biti posebno privlačan samozaposlenim osobama i mobilnim radnicima koji rade tijekom svog radnog vijeka rade u raznim zemljama. Mogućnost prekogranične promjene pružatelja PEPP-a nesumnjivo će pridonijeti mobilnosti radne snage iako se još ne zna u kojoj mjeri jer PEPP-ovi još nisu dostupni.

3.10.2. EGSO je koncept PEPP-a prilikom njegova uvođenja pozdravio kao ključan korak u poticanju građana EU-a da se na odgovarajući način pobrinu za svoju mirovinu i kao bitan sastavni dio unije tržišta kapitala. Međutim, s obzirom na to da se ponuda PEPP-ova tek treba realizirati, EGSO smatra da je u kontekstu akcijskog plana za uniju tržišta kapitala ⁽⁶⁾ u okviru mjere br. 9 potrebno uložiti dodatne napore kako bi se potaknulo sudjelovanje u programima strukovnog mirovinskog osiguranja.

3.11. EGSO napominje da je pandemija bolesti COVID-19 jasno povećala mogućnosti rada na daljinu ⁽⁷⁾. Sve je više radnika zainteresirano za kratkoročni ili privremeni rad na daljinu iz inozemstva. Sa zanimanjem iščekuje skorajše pregovore socijalnih partnera o reviziji i ažuriranju Autonomnog sporazuma o radu na daljinu iz 2002., koji će se predložiti za usvajanje u obliku pravno obvezujućeg sporazuma koji se provodi direktivom.

3.12. EGSO napominje da su dobri uvjeti rada i zapošljavanja, kao i aspekti koji utječu na kvalitetu života (npr. dostupnost dobrih škola i kvalitetnih i održivih usluga) neophodni da bi poduzeća zadržala konkurentsku prednost i privukla kvalificirane radnike. Također ističe važnost tekućih ulaganja u formalno i neformalno osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi se podržala tranzicija na digitalno i ugljično neutralno gospodarstvo. U dinamičnom okruženju koje se brzo mijenja ključno je brzo i učinkovito se prilagoditi promjenjivim potrebama tržišta rada i istodobno prepoznati posljedice manjka radne snage na postojeću radnu snagu. U tom je kontekstu relevantan okvirni sporazum europskih socijalnih partnera o digitalizaciji, u kojem se obje strane obvezuju na usavršavanje ili prekvalifikaciju u cilju svladavanja digitalnih izazova s kojima se suočavaju poduzeća.

3.13. EGSO ističe da treba digitalizirati postupke povezane s mobilnošću radne snage i upućivanjem radnika kako bi se poboljšala razmjena informacija među nacionalnim tijelima i uklonile nerazmjerne prepreke. To će ujedno pridonijeti ispravnom praćenju i provedbi pravila. Slaže se s Rezolucijom Europskog parlamenta od 20. svibnja 2021. „Utjecaj pravila EU-a na slobodno kretanje radnika i usluga: mobilnost radne snage unutar EU-a kao sredstvo za usklađivanje potreba i vještina na tržištu rada” (2020/2007(INI)) ⁽⁸⁾, u kojoj se preporučuje uspostava jedinstvene službe za pomoć radnicima i budućim poslodavcima u području mjerodavnih pravila EU-a, čije bi digitalno i fizičko sjedište bilo u Europskom

⁽⁴⁾ Parey i Waldinger (2011.) *Studying abroad and the effect on international labour market mobility; evidence from the introduction of Erasmus* (Studiranje u inozemstvu i učinak na mobilnost na međunarodnom tržištu rada; opažanja nakon uvođenja programa Erasmus).

⁽⁵⁾ Mišljenje EGSO-a „Paneuropski osobni mirovinski proizvod” (SL C 81, 2.3.2018., str. 139.).

⁽⁶⁾ Vidjeti mišljenje EGSO-a „Unija tržišta kapitala za ljude i poduzeća – novi akcijski plan” (SL C 155, 30.4.2021., str. 20.).

⁽⁷⁾ SL C 220, 9.6.2021., str. 13., SL C 220, 9.6.2021., str. 106.

⁽⁸⁾ SL C 15, 12.1.2022., str. 137.

nadzornom tijelu za rad (ELA). Kako je utvrđeno u članku 5. Uredbe o ELA-i, ELA unapređuje dostupnost, kvalitetu i pristupačnost informacija o mobilnosti radne snage, među ostalim putem jedinstvenih internetskih stranica na razini Unije koje djeluju kao jedinstveni portal za pristup izvorima informacija i uslugama na razini Unije i na nacionalnoj razini na svim službenim jezicima EU-a. Nadalje, ELA bi trebala podupirati države članice u ažuriranju nacionalnih internetskih stranica.

3.14. EGSO poziva države članice da digitaliziraju javne usluge, i to osobito relevantne usluge socijalnog osiguranja, kako bi olakšale mobilnost europskih radnika u EU-u i istodobno zajamčile prenosivost prava i usklađenost s obvezama u pogledu mobilnosti radnika i stručnjaka.

3.15. EGSO istodobno poziva na uspostavu mreža informacijskih točaka u cijelom EU-u, koje bi, među ostalim, pružale internetske, ali i telefonske usluge i usluge uživo te tako radnicima i poslodavcima pomogle rješavati probleme u područjima poput bankarskih usluga i usluga osiguranja.

3.16. EGSO naglašava da je tekuća statistička analiza tokova mobilnosti radne snage važna jer pomaže u rješavanju problema neusklađenosti vještina na tržištima rada EU-a i ocjenjivanju posljedica događaja poput rata u Ukrajini i kretanja radno sposobnog stanovništva unutar država članica EU-a i među njima. Svjestan je činjenice da je usklađivanje na europskoj razini mnogo teže nego na nacionalnoj ili regionalnoj razini. Ipak, smatra da je uloga savjetnika EURES-a u pružanju kompetentne potpore mobilnim radnicima od ključne važnosti.

3.17. Relevantno je i istraživanje o mobilnosti radnika iz trećih zemalja i njihovim uvjetima rada. Zabrinut je zbog nesigurnih uvjeta rada s kojima se radnici iz trećih zemalja suočavaju u državama članicama i poziva na strožu provedbu pravila. Ujedno napominje da mobilnost radne snage iz država članica EU-a neće biti dovoljna za rješavanje problema nedostatka vještina. Stoga će biti potrebno olakšati i unaprijediti migraciju radne snage iz trećih zemalja. U tom pogledu pozdravlja nedavni paket mjera za migracijsku politiku, ali ponavlja da treba poduzeti učinkovite korake kako bi se nezaposlenim građanima EU-a omogućio ulazak na tržište rada.

Bruxelles, 26. listopada 2022.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG
